

Тонкіх І.Ю.

*кандидат філологічних наук, доцент,
Запорізький національний технічний університет*

ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ПРЕВ'Ю У ЖУРНАЛІСТСЬКИХ ПУБЛІКАЦІЯХ В ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯХ

Останнім часом медіасегмент інтернет-простору розширюється стрімкими темпами, кожного року з'являються десятки нових мережевих видань. Швидкий розвиток інтернет-журналістики обумовлює необхідність визначення уніфікованих критеріїв формування якісного контенту. При цьому юзабіліті та комплекс елементів структурної організації інтернет-сторінки відіграють не менш важливу роль, ніж інформаційне наповнення сайту.

Специфічним способом привертання уваги користувачів є різні види візуальної комунікації, зокрема прев'ю, віджети, логотипи тощо. Зважаючи на посилення тенденції візуалізації в інтернет-журналістиці, необхідність вироблення певної стратегії у боротьбі за читацьку увагу в умовах жорсткої конкуренції серед мережевих видань, а також на відсутність ґрунтовних досліджень у цій галузі, обрана тема набуває особливої актуальності.

Метою роботи є визначення основних завдань і функцій прев'ю на головних сторінках інтернет-ЗМІ.

Сучасним проблемам розвитку інтернет-журналістики присвячена значна кількість наукових досліджень. Вивченням контенту займаються О. Градюшко, Н. Лосева, Б. Потятиник, В. Шевченко та ін. Проте поза увагою науковців дотепер залишається проблема пошуку уніфікованих підходів до формування контенту інтернет-ЗМІ та визначення ролі певних елементів структурної організації сайту видання, зокрема прев'ю.

Поняття «прев'ю» на сьогодні не має чіткої детермінації у журналістикознавстві, хоча в інших наукових галузях воно вже увійшло до наукового обігу. В інформатиці та суміжних науках це поняття використовують для позначення зменшеного зображення оригіналу, графічного файлу невеликого обсягу, що завантажується на сайт з метою швидкого попереднього перегляду. Термін походить від англ. *preview* – «попередній перегляд». Основним завданням прев'ю вважають формування загального уявлення про оригінал, а також анонсування файлу повного розміру. Зменшені зображення, як правило, використовують на головних сторінках сайтів для швидкого завантаження і зручного перегляду одночасно декількох прев'ю.

Оскільки формування контенту інтернет-видань підпорядковане тим самим принципам, за якими відбувається інформаційне наповнення будь-яких сайтів, журналісту необхідно володіти знаннями про алгоритм розміщення матеріалів у мережевому виданні та мінімальними навичками роботи з інтернет-сторінками. Відтак, вживання терміну «прев'ю» стає актуальним і в журналістикознавстві.

Первинне значення поняття «прев'ю» було досить вузьким – його вживали лише для позначення графічного файлу, як синонім «мініатюри». Прев'ю

почали використовувати через технічну неможливість розміщення на одній сторінці декількох графічних файлів великого формату. Проте в інтернет-ЗМІ прев'ю публікують з іншою метою. До того ж, вони містять не лише зображення, а й заголовки публікації і короткий лід-анонс.

На головній сторінці мережевого ЗМІ формат прев'ю дозволяє розмістити декілька матеріалів, що мають особливу значущість – як правило, це останні новини. У тому випадку, коли вони матимуть виключно вербальний формат, читач може їх не помітити, якщо не використовувати додаткових засобів графічного маркування тексту. Візуалізована інформація швидше привертає увагу і зупиняє погляд. Тому стандартною для багатьох сучасних інтернет-ЗМІ є стратегія використання прев'ю на головних сторінках з анонсами публікацій, до повного тексту яких можна перейти за гіперпосиланням.

На сайті видання прев'ю публікують або у вигляді статичних зображень, що розміщені одне біля одного, або у вигляді слайд-шоу – у цьому випадку прев'ю будуть автоматично змінювати одне одного. Слайд-шоу мають безперечні переваги, оскільки динамічне зображення завжди привертає більше уваги, ніж статичне.

Прев'ю в інтернет-ЗМІ виконують низку загальних і спеціальних функцій і завдань. Загальними можна вважати ті, що збігаються із функціями зменшених зображень на будь-яких сайтах. По-перше, це економія виділених ресурсів та часу на перегляд інформації читачами. По-друге, це рекламно-інформаційна та прагматична функції, що реалізуються в анонсуванні теми публікації, формуванні бажання користувача ознайомитися з нею більш детально та спонукання його до дії – переходу до повного тексту.

Спеціальними можна назвати ті функції, що стають специфічними саме для інтернет-ЗМІ. Формування контенту головної сторінки за схемою «графічна мініатюра – заголовок – лід-анонс» (або лише зображення із заголовком) дозволяє донести максимум інформації на мінімальній площі. При цьому велике значення має те, який обсяг інформації перебуває «у фокусі», тобто у полі зору читача при першому погляді на сторінку. Найбільш ефективним буде той варіант, коли розміщуються одразу декілька прев'ю, за умови збереження якості зображень і використання розміру шрифту, придатного для читання.

Інформаційна функція прев'ю у ЗМІ набуває особливого значення, оскільки зображення із заголовком презентують у концентрованому вигляді основний зміст публікації. При цьому журналіст не повинен подавати у них усю інформацію, а лише анонсувати її, щоб у читача був мотив переходити за гіперпосиланням до повного тексту. Інформаційна функція у цьому випадку тісно пов'язана із прагматичною, презентаційною та рекламною. Важливою умовою ефективної реалізації цих функцій є вдало сформульовані заголовок і лід. Вони обов'язково повинні містити ключові слова (теги), що мають концептуальне значення для розуміння основного змісту повідомлення.

Розважальна й естетична функції прев'ю на сайтах інтернет-ЗМІ, на відміну від інших мережевих ресурсів, стають не домінуючими, а другорядними. Вони виконують допоміжну роль по відношенню до

інформаційної та презентаційної функцій і слугують додатковим засобом привертання й утримання читацької уваги.

Отже, прев'ю на сайтах інтернет-ЗМІ – це зменшені зображення із заголовком та лідом-анонсом, які виконують завдання анонсування теми публікації, привертання уваги читачів до неї, спонукання до переходу за гіперпосиланням до повного тексту. При цьому у прев'ю реалізуються такі основні функції: інформаційна, прагматична, презентаційна, розважальна й естетична. Прев'ю дозволяють у лаконічній та концентрованій формі передати головний зміст повідомлення й економлять місце на сайті і час, потрібний читачу для перегляду інтернет-сторінки.

Фіялка С.Б.

*кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА, ПУБЛІЦИСТИЧНА Й ДОКУМЕНТАЛЬНА КНИГА У ПРОТИДІІНФОРМАЦІЙНІЙ ЗАГРОЗІ

Оскільки інформаційний компонент у сучасних збройних конфліктах здатен серйозно впливати на розвиток подій, важливо донести правдиву інформацію про військове протистояння на Сході не лише у випусках новин, а й у книжкових виданнях, зокрема в науково-популярних, публіцистичних, документальних. За період військового протистояння між Україною та Росією з'явилися численні книги, що висвітлюють воєнний конфлікт та покликані протистояти інформаційній загрозі. Так, у виданні про оборону Донецького аеропорту «АД 242. Історія мужності, братерства та самопожертви» [1] зібрано майже шість десятків свідчень кіборгів про те, що і навіщо захищали українські бійці, а також подано коментарі військових експертів та аналітиків, десятки ексклюзивних фото. Книга «Неоголошена війна. Невідомі факти і хроніки АТО» [2] є спогадом про всіх, хто віддав своє життя в боях. Окрім хронології бойових дій, тут також наявна аналітика й репортажі журналістів, які були очевидцями подій.

У книзі «Небратні» [3] простежуються відносини українського і російського народів, починаючи із часів Хмельниччини. Автор стверджує, що незалежність та свободу вибору народ мусить обстоювати сам, не сподіваючись на чийсь допомогу. Ідеться у виданні і про війну на Сході та про історію виникнення слов'янських мов, русифікацію України, Будапештський меморандум 1994 р., газові війни 2004–2009 рр., захоплення Криму росіянами, «сім'ю» Януковича, майдан 2013–2014 рр.

Д. Тимчук на сторінках видання «Вторгнення в Україну: Хроніка російської агресії» [4] описує етапи російської агресії; структуру, чисельність, озброєння російсько-терористичних військ на Донбасі; особливості